

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Никола Георгиев Шопов, дм

доцент в Катедра „Авиационна и морска медицина” в Департамент „Военномедицинска подготовка и осигуряване” в МБАЛ – София към Военномедицинска академия

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление 7.1. Медицина; по научна специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.” за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване”, Катедра „Хигиена и епидемиология” и Общоболнични длъжности към Обща администрация на УМБАЛ „Света Марина” ЕАД, обявен в ДВ, бр. 8/28.01.2020 г.

Съгласно решение на Факултетния съвет на Факултет „Обществено здравеопазване” при МУ – Варна, вписано в протокол № 149/19.03.2020 г. и със заповед № Р-109-178 от 03.06. 2020 г. на Ректора на МУ – Варна, съм избран за външен член на Научно жури (НЖ) по процедура за заемане на академична длъжност „доцент” в МУ – Варна. На първото заседание на НЖ ми се възложи задача да изготвя становище относно конкурса, в който единствен кандидат е д-р Лили Славчева Трифонова, д.м.

Предоставените ми документи са съобразени със ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение и отговарят на изискванията за заемане на посочената длъжност. Оценката на кандидата е комплексна и включва научноизследователската, учебно-преподавателската и практическата дейност на кандидата, съгласно Правилник за развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна.

I. Кратки данни за професионалния път на кандидата

Д-р Лили Славчева Трифонова завършва Природоматематическа гимназия в гр.Търговище, след което през 1987 г. и Медицински университет – Варна със специалност „Медицина”. През 1996 г. придобива медицинска специалист по „Вътрешни болести”, а през 2006 г. специалност „Хранене и диететика”. През 2002 г. завършва професионална квалификация „Специалист по здравен мениджмънт” в Икономически университет – Варна. През 2018 г. придобива ОКС „доктор” по специалност „Гастроентерология”, като успешно защитава теза „Оптимизиране на клиничния подход и диетолечението при глутенова ентеропатия”.

Професионалното развитие на кандидата преминава през длъжностите:

- в периода 1987–1990 г. те е ординатор в III^{то} вътрешно отделение на Общинска болница гр. Търговище;
- 1990–1992 г. е клиничен ординатор по „Вътрешни болести” към Висш медицински институт – Варна;
- От месец ноември 1992 до настоящия момент е диетолог на УМБАЛ „Света Марина” ЕАД – Варна;
- От 2015 г. е хоноруван асистент, а от 2017 г. редовен асистент към Втора катедра по вътрешни болести, УС „Гастроентерология, хепатология и хранене” на МУ – Варна.

II. Научноизследователска дейност и научни приноси

Научноизследователската дейност на д-р Лили Трифонова се оценява съобразно минималните и допълнителни наукометрични изисквания посочени в Приложения 1 и 2 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна на базата на представените реални публикации. Научната дейност в наукометричен аспект може да се обобщи по следния начин:

1. Общ брой на научни публикации

Общата научна активност на кандидата включва 61 публикации:

- дисертационен труд и автореферат – 2 броя;
- публикации, представени за присъждане на ОНС „доктор” – 3 броя;
- монографии – 2 броя;
- статии в научни списания, включени в представената академична справка от МУ-Варна с рег. № 81/28.02.2020 г. – 21 броя, от които признавам само 19, тъй като в справката има включени 2 статии, които са рецензирани при процедурата за присъждане на ОНС „доктор”;

- други научни публикации, извън тези от академичната справка – 12 броя;
- учебни пособия – 2 броя;
- доклади от конференции – 21 броя.

От всички публикации 35 отговарят на категорията „научноизследователска дейност”, като изключвам дисертационния труд и автореферата, публикациите представени за ОНС „доктор” и докладите от различни научни конференции.

От тези публикации 32 броя участват като доказателствен материал в електронната справка на НАЦИД за изпълнение на минималните изисквания на заемане на АД „доцент”, съгласно ЗРАСРБ от 2018 г. (изключвам дисертационния труд).

Представените от кандидата публикации за участие в конкурса, като брой и категории, напълно съответстват на препоръчителните количествени критерии за заемане на АД „доцент” приети в МУ-Варна.

2. Авторство

От представени 35 научни публикации в 18 д-р Трифонова е единствен или първи автор (51.43%), в 2 от статиите е втори автор (5.71%), а трети или последващ автор е в 15 публикации, което представлява 42.86% от общия брой. Този факт подчертава водещата роля на кандидата в представените научни разработки.

3. Импакт фактор

Не са предоставени данни за наличен импакт фактор.

4. Брой на цитиранията

В изготвената академична справка от МУ – Варна с рег. № 121/24.03.2020 г. се вижда, че д-р Трифонова е цитирана или рецензирана 8 пъти:

- цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране – 6 цитирания, (Д12);
- рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 2 рецензии, (Д12).

5. Характеристика и приноси на научните публикации

Научните публикации на д-р Трифонова обхващат областите:

- „Глутинова ентеропатия - клинични особености, патогенетични механизми, диагностични особености, диетолечение, мониторинг и диетично обучение на пациентите” (статии А1-1, Г6-1);

- „Глутинова ентeропатия и съпътстващи заболявания” (статии Г 6 ; Г 7-1, 7-4, 8-14, Г 8-1, Г8-2, Г 8-14, Г 8-15, Г 8-16);
- „Бременност и глутинова ентeропатия” (статия Г8-6);
- „Безглутинова диета и влиянието ѝ върху качеството на живот” (статии А-1, В-3, Г-6, Г7-3, Г8-20, Г8-22);
- „Хронични чернодробни болести с вирусна и неверусна ентиология” (статии Г 14, 15, 16, 21);
- „Антиоксиданти, диета, превенция” (статии Г-7, Г8-18);
- „Ентeрално хранене, функционални храни, проблеми на диетичното хранене в болнични заведения” (статии Г 8-3, 8-4, 8-5, 8-10, 8-11);
- други проблеми.

Тъй като монографичният-хабилитационен труд на д-р Трифонова „Глутинов свързани нарушения и безглутинова диета. Съвременни насоки” е надлежно рецензиран, само ще подчертая, че този труд има значим научноизследователски характер. В него се дават новостите в епидемиологията на глутиновата ентeропатия, както и съвременните методи за диагностика на това все по-широко разпространяващо се имуномедирано заболяване. Безспорно силна страна на монографията е представеният лечебен алгоритъм на глутиновата ентeропатия пречупен през фокуса на диетолога-клинист.

С изключителна научно-практическа насоченост е монографията „Глутинова ентeропатия. Научни факти и реални доказателства”, чиито автор е д-р Трифонова. Този труд се явява едно чудесно и полезно учебно ръководство не само за специалистите по гастроентерология и диететика, но и за широк кръг от хора, които са засегнати или се интересуват от този проблем. В него с научен и творчески подход се разглежда ролята на микробиома, генетичната чувствителност, хематологичните промени и други характеристики на заболяването. Умело се определя ролята на диетолога и хранителния режим за превенция и контрол на глутиновата ентeропатия.

Важен дял от научните проучвания на кандидата са тези свързани с проблемите на наднорменото телесно тегло и затлъстяването, както и засилващата се тенденция на обездвижване и сред подрастващите. Разглеждат се въпросите на здравословното хранене като алтернатива на съвременния живот, като са изработени концепции за справяне, предложения за конкретни диетични режими.

В една от статиите (Г8-8) е предложена съвременна концепция за състава, структурата и ролята на храносмилателните ензими за човешкото здраве. Използван е нов подход в класификацията им. Направена е обстойна характеристика на ензимите, като се изтъква ролята им в процесите на храносмилането.

В статиите Г 7-5, 8-12 се осветляват някои съществени проблеми при хроничните бъбречни заболявания. Представят се диагностични критерии, диетични режими, оценка на хранителния статус и качество на живот на пациентите с такива заболявания.

Д-р Трифонова е един от малкото научни изследователи в България, която в свои публикации изследва и идентифицира проблемите на диетичното хранене в болниците във Варненския регион. Тя прави задълбочени анкетни проучвания, като разкрива пропуските, свързани с количеството и разнообразието на храните, недостатъчното

включване на плодове и зеленчуци, мляко и месни продукти, основно свързано според 75% от анкетираните с недостатъчното финансово осигуряване на болниците.

Въпреки, че не подлежат на рецензиране за научна активност се приемат също и многобройните участия на кандидата в национални и международни конференции и научни форуми (21 броя), където тя е представила научни доклади или постери. Това допълнително показва нейната високата активност и разностранни научни интереси.

6. Значимост на приносите за науката и практиката

Научните проучвания на д-р Лили Трифонова имат съществен принос към науката в България. Това важи в най-пълна степен за осветляването и проучването на различни проблеми в областта на хигиената на храненето, диетологията и гастроентерологията. Представените публикации показват наличието на широки познания и научни интереси в сферата на медицинската специалност, в която тя е и преподавател.

Обобщено може да се заключи, че научните приноси на д-р Трифонова са безспорни, покриват качествените и количествени критерии и отговарят на изискванията за заемане АД „доцент” в МУ – Варна.

III. Учебно-преподавателска дейност

Видно от академичната справка с рег. № 112-48/11.02.2020 г. е, че д-р Трифонова започва своята преподавателска дейност през месец октомври 2017 г. През последните две години тя води лекции и упражнения, като има средна учебна натовареност от 260 учебни часа, което е над възприетия норматив от 220 часа. Предвид нейното участие в различни научни семинари, в лекционен курс на специализиращи лекари по специалност „Гастроентерология и хепатология”, както и в един национален научно-образователен проект може да се заключи, че д-р Трифонова е преподавател с достатъчно висока учебна натовареност. Също така тя е включена в изготвянето на учебни програми и тестове, активно участва в изпитни комисии на семестриални изпити.

Провежда курс „Лечение на затлъстяването” в Солвей Соди, лектор е в курс за ВСД „Трансплантация на стволови клетки”.

Д-р Трифонова е научен консултнат на д-р Петър Петров – докторант към П^{ра} вътрешна катедра, УС по нефрология и диализа.

Преценявам изложеното по-горе като надежден фундамент за нейна качествена по-нататъшна учебно-преподавателска реализация чрез заемане на АД „доцент”.

IV. Практическа дейност

Д-р Трифонова притежава високи професионални знания и опит, има значителен брой допълнителни квалификации и умения, за които е представила съответни сертификати и документи. Проявява висок професионализъм и компетентност в дългогодишната си работа като диетолог на УМБАЛ „Света Марина”. Всеотдайна и отзивчива към пациентите си в отделението по гастроентерология.

Участвала е като съизследовател в 4 клинични изпитания на медикаменти за лечение на хепатит В и проследяване на пациентите с циротична преустройство на черния дроб, лечение на панкреасна недостатъчност с ензимни препарати, панкреатолитични ензими при лечение на деца с муковисцидоза.

Кандидатът е оторизиран експерт по хранене за изготвяне на становища относно храненето в СОК „Камчия”.

Притежава много добри компютърни и статистически умения, проявява колегиалност и толерантност, способност за работа в екип.

V. Критични бележки и препоръки

От представените ми документи по процедурата се убедих, че представените монографии и научни статии са резултат от самостоятелна, целенасочена и задълбочена научноизследователска дейност на кандидата. При внимателния прочет на всички материали по процедурата не открих белези за плагиатство или некоректно цитиране на чужди източници.

Считам, че видимостта и разпознаваемостта на интересните и значими резултати от научните изследвания на ас. д-р Лили Трифонова биха нарастнали, ако в бъдещата си публикационна активност тя разшири кръга от научни списания, към които насочва своите статии. Като препоръчвам по възможност тези публикации да са предимно на английски език.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на анализа на цялостната научна и преподавателска дейност и нейното съответствие със ЗРАСРБ, имам „положително” становище по конкурса и качествата на кандидата д-р Трифонова. Считам, че тя е изграден специалист, изследовател и преподавател, и притежава професионални качества и академичен потенциал да заеме длъжността „доцент”. В тази връзка:

Предлагам на Уважаемото жури да присъди **академична длъжност „доцент”** в област на висшето образование **7. Здравеопазване и спорт**, професионално направление **7.1. Медицина**; по научна специалност **„Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)”** на **ас. д-р Лили Славчева Трофонова, д.м.**

07.07.2020 г.
гр. Варна

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
Доц. д-р Никола Шопов, д.м.